Gemeente Amsterdam

Memo

Aan	Wethouder van der Horst
Van	5.1,2,e
Datum	18 augustus 2022
Betreft	Knelpunten en oplossingsrichtingen overschrijding plafond investeringen programma 2

Beste Melanie,

Hierbij ontvang je n.a.v. onze bespreking van 20 juli een memo in twee delen. Het eerste deel bevat de analyse en oplossingsrichtingen voor het gesprek met wethouder financiën dd. 31 augustus. Het tweede deel bevat meer achtergrondinformatie voor jou, ter voorbereiding van het gesprek met de wethouder financiën op 25 augustus en de bespreking in de retraite met het college.

Hartelijke groet,

5.1,2,e

Deel 1

Bespreekpunten met de wethouder voor de Financiën

A. Oplossingsvariant investeringsaanvragen domein Openbare Ruimte en Mobiliteit ("oud programma 2", "tariefdiensten" en "groen") in lijn te brengen met het investeringsplafond
B. Overleg 4 wethouders op 1 september: inzetbepaling voor rijksgelden stimulering woningbouw (€ 7,5 mld) en 'mandje' onderhandeling rijk
C. Opheffen SMF / intrekken verordening SMF \ Naijlende aanpassingen in bestedingsvoorstel
D. Onder voorbehoud: Verhoging leges WIOR
E. Ter info: Risico's met betrekking tot invoeren betaald parkeren in NW en ZO
F. Programmakosten Bruggen en Kades in 2023 en 2024

In zijn algemeenheid:
Het verlagen of niet indienen van investeringsaanvragen die betrekking hebben op het behoud van de bestaande stad leidt tot een verschuiving van de opgave naar de toekomst. Het vraagstuk wordt als het ware in de tijd naar voren geschoven, waardoor de oplossing in de toekomst alsnog gevonden moet worden, indien we de bestaande infrastructuur en inrichting van de openbare ruimte op het gewenste dan wel huidige niveau willen houden.

Ad A. Plafond investeringen versus investeringsaanvragen (analyse)

De investeringsaanvragen vanuit begrotingsprogramma's 1 en 2 maken samen onderdeel uit van het domein Openbaar Ruimte & Mobiliteit (ORM). Voor ieder domein wordt er gewerkt met een investeringsplafond, waarbinnen de investeringsaanvragen moeten worden ingepast.

Het domein ORM is opgebouwd uit verschillende sub-domeinen, namelijk a) openbare ruimte (oud programma 2), b) tariefdiensten (oud programma 9 Waternet en Afval & Grondstoffen), c) groen (oud programma 11) en d) overig. De investeringen in vastgoed zijn domein overstijgend. De ingediende, totale investeringsaanvraag is € 2.226 miljoen en het investeringsplafond is € 1.853 miljoen

Onderstaande tabel is een samenvattend overzicht van de investeringsaanvragen.

Investeringen (bestaand en aangevraagd) bedrag x € 1,0 miljoen	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal	Plafond	<>
ORM - oud prog 2	321	308	281	230	218	1.357	1.179	-178
ORM – tariefdiensten	130	133	150	158	161	732	550	-182
ORM – Groen	14	22	21	14	13	83	81	-2
ORM – Overig	7	9	10	11	-19	18	43	25
ORM – Vastgoed	0	10	10	9	8	36	-	-36
	463	481	471	423	380	2.226	1.853	-373

Op bovenstaande tabel zijn diverse kanttekeningen te maken, namelijk:

1. Het plafond is niet geïndexeerd! Het niet indexeren van het plafond heeft als consequentie dat met het beschikbare budget minder kan worden gerealiseerd. De werkelijke indexering van kosten in de grond-, weg- en waterbouw bedraagt over de periode 1

januari 2021 tot 1 april 2022 22,6%. In de aangevraagde investeringen van voormalig programma 2 is deels wel rekening gehouden met de nominale prijsaanpassingen van circa € 100 miljoen. Daarbij is een aanname gedaan voor de indexering vanaf 2022, die naar het zich nu laat aanzien te laag is. Het Rijk heeft inmiddels een deel van de prijspeilaanpassingen vergoed. Deze komt neer op circa 10%. Het is van belang dat dit ook aan de investeringsplafonds wordt toegevoegd opdat niet het gehele nadeel op de portefeuille wordt afgewenteld met alle gevolgen van dien.

2. De investeringen Weesp moeten nog gedeeltelijk buiten scope worden geplaatst of in het plafond dient hier rekening mee te worden gehouden. Voor de lopende projecten in Weesp is nu rekening gehouden met een vergoeding in de periode 2022-2026 van € 11 miljoen, terwijl de kosten over dezelfde periode, inclusief vervangingsopgave, in de verschillende programma's circa € 40 miljoen bedragen.
3. In de centrale stelpost wordt rekening gehouden met overprogrammering van 25%. Afgelopen jaren was de onderbesteding ten opzichte van de begrote investeringen in oud programma 2 30-50%. Op grond hiervan is in de Begroting 2022 vanuit het domein Openbare Ruimte ook een aanvullende overprogrammering van ruim € 100 miljoen toegekend.
4. Investeringen wagenpark maakten afgelopen jaren onderdeel uit van het domein BOO. Onduidelijk is of er voldoende investeringsruimte is overgekomen vanuit het domein BOO voor de benodigde investeringen Wagenpark. Dit dient ook in het licht te worden bezien van het verduurzamingsvraagstuk.
5. De investeringen van oud programma 2 zijn door een programmeerteam al gewogen en teruggebracht tot het peil dat hierboven is opgenomen. De oorspronkelijk ingediende aanvragen waren 2x zo hoog. Gedeeltelijk is het teruggebracht door in de jaarschijven 2024-2026 slechts beperkt vervangingsinvesteringen op te nemen. De situatie ontstaat dat de vervangingsprogramma's 2024 volgend jaar bij de begroting 2024-2027 grotendeels worden gedekt uit de dan beschikbaar komende jaarschijf 2027. Programma bruggen en kademuren wordt getemporiseerd, waardoor het risico bestaat dat de achterstalligheid toeneemt.
   Daarnaast zijn de investeringen voor de groeiende stad in het geheel niet toegekend en is stadsverbetering slechts opgenomen als het niet anders kan.
6. De investeringen vanuit Vastgoed dienen integraal te worden gewogen en het voorstel is deze buiten scope te plaatsen van het investeringsplafond van domein ORM.
7. In het bovenstaande investeringsoverzicht wordt rekening gehouden met de Sprong over het IJ. Deze investering dient in een bredere context te worden gewogen en daarom wordt voorgesteld deze investering ad 19,2 miljoen conform de Nota Investeringen buiten de scope van het domein Openbare Ruimte & Mobiliteit te plaatsen.

Zie ook punt B "overleg 1 september over Schaalsprong". Als het college samen met het Rijk investeringen wil doen ten behoeve van de schaalsprong, dan past dit niet binnen het huidige investeringskader van de gemeente Amsterdam.

Op basis van bovenstaande is een oplossingsvariant gemaakt om de aanvragen en het kader in één lijn te brengen:

Voorstellen aanpassen INVESTERINGSPLAFOND

		TOTAALBEDRAGEN bedrag x € 1,0 miljoen
	Aanpassen plafond domein ORM	**1.853,0**
A	Indexering van het plafond (€ 1.853 miljoen) met 10% --> de totale indexering op materiele uitgaven in de begroting 2023 is 2,3% + 8,9% = 11,2%; de totale indexering op lonen is 3,6% + 2,3% = 5,9%. Aangezien de projecten de verhouding 80/20 hebben op materiele uitgaven en programmakosten is gerekend met 10%. De vraag is of de werkelijke prijsstijging niet hoger is? De CBS-index voor Grond-, Weg en Waterbouw bedroeg over de laatste 12 maanden ruim 18%.	185,3

B	Overprogrammering +5% van € 1.853 miljoen; In de systematiek wordt reeds centraal rekening gehouden met overprogrammering ad 25%. Hier wordt voorgesteld het percentage overprogrammering te verhogen van 25 naar 30%. Op basis van de ervaring van 2020 en 2021 kan dit percentage worden verhoogd met 5%.	92,7
C	Weesp: de investeringsaanvragen Weesp zijn hoger, dan nu is opgenomen in het plafond. De investeringsaanvragen betreffen € 40 miljoen en in het plafond is rekening gehouden met € 11,0 miljoen.	29,0
D	Domein BOO Wagenpark: vanuit het Domein BOO zijn de investeringen Wagenpark overgedragen naar domein ORM. Onduidelijk is of de volledige investeringsruimte is overgedragen.	37,5
	Subtotaal	*344,5*
	Plafond domein ORM inclusief bovenstaande aanpassingen (indexering, overprogrammering, Weesp en Wagenpark)	**2.197,5**

Het plafond zou inclusief bovenstaande aanpassingen uitkomen op € 2.197,5 miljoen.

Om het geheel sluitend te krijgen, is ook naar de investeringsaanvragen gekeken bij de verschillende onderdelen. Hieronder zijn de investeringsaanvragen die kunnen worden verlaagd of mogelijk kunnen vervallen.

Voorstellen aanpassen INVESTERINGSAANVRAGEN

		TOTAALBEDRAGEN bedrag x € 1,0 miljoen
	Aanpassingen investeringsaanvragen (aanvulling, dan wel correctie)	**2.226,0**
E	Indexering van alle investeringsaanvragen: Het percentage dat gehanteerd wordt, is gelijk aan het percentage dat bij het investeringsplafond wordt gehanteerd. 10% van het totale volume aan investeringsaanvraag € 2.226 miljoen ad € 223 miljoen, waarvan reeds € 100 miljoen is meegenomen in de investeringsaanvragen van oud-programma 2. Tezamen komt dit uit op € 123 miljoen. Hierbij kan kanttekening worden gemaakt of het percentage waarmee DMC rekent niet te laag is? De CBS-index voor Grond- Weg en Waterbouw bedraagt over de laatste 12 maanden ruim 18%.	123,0
F	Technische correctie: In de indiening zijn ten onrechte enkele negatieve investeringsbedragen opgenomen, samenhangende met de grex. Dit zou investeringsruimte creëren en is niet juist, omdat betreffende ruimte aangewend wordt voor betreffende grondexploitatie. Dit wordt gecorrigeerd.	27,9
	subtotaal	**+150,9**
	Maatregelen om aanvragen in lijn te brengen met investeringskader	
G	Er wordt gewerkt met jaarkredieten vanuit A&G voor de vervanging en aanschaf van ondergrondse containers. Dit betekent dat twee kredieten voor de ondergrondse containers ultimo 2022 wordt afgesloten. Het levert een vrijval op ultimo 2022; namelijk de jaarschijf 2021 en 2022. Deze vrijval hoeft zodoende geen onderdeel uit te maken van de investeringsaanvragen.	-12,5
H	De investering Ondergrondse Containers wordt verlaagd op basis wat realistisch is dat gedurende deze periode wordt gerealiseerd. De verschillende jaarkredieten worden met € 5,0 miljoen per jaar verlaagd.	-20,0
I	Begraafplaatsen: alleen lopende investering van de begraafplaats verhogen met nominale prijsaanpassing. Overige investeringen vooralsnog niet overnemen.	-5,9
J	Waternet: huidige prognose voor dit jaar (2022) is een onderbesteding van € 26 miljoen. Voor de jaren erna is, op basis van historisch perspectief, gekeken wat er daadwerkelijk wordt geïnvesteerd in een jaar. Op het totale investeringsvolume is de verwachting dat jaarlijks € 12,0 miljoen onderbesteding zich zal voordoen --> 4 x € 12,0 miljoen + € 26,0 miljoen = € 74,0 miljoen.	-74,0
K	SHP Groen: in de investeringsaanvraag wordt rekening gehouden met een aanvullende tranche SHP Groen in 2026 ad € 12,0 miljoen. Aangezien programma's 2021 en 2022 nog open staan voor een bedrag van 53 miljoen, wordt voorgesteld in de begroting 2023 vooralsnog geen nieuwe tranche op te nemen voor het SHP Groen. Analoog aan de vervangingsprogramma's bij V&OR en PBK, waar de programma's vanaf 2024 ook niet (volledig) zijn opgenomen.	-12,0

L	Brug over het IJ als additionele investering te zien en geen onderdeel te laten uitmaken van het investeringsplafond domein ORM.	-19,2
M	Investeringsaanvragen in gemeentelijk Vastgoed integraal te beoordelen en buiten beschouwing te laten in relatie tot het investeringsplafond domein ORM.	-37,0
	subtotaal	**-180,6**
	TOTAAL	**2.196,3**

Indien de aanvragen conform voorstel E-M worden aangepast, dan komt de totale investeringsvraag in het domein ORM uit op € 2.196,3 miljoen.

SLUITEND VOORSTEL:
De investeringsaanvraag inclusief voorstel E-K ad € 2.196,3 miljoen past binnen het investeringsplafond inclusief voorstel A-D ad € 2.197,5 miljoen. Als alle maatregelen zouden worden overgenomen, dan zou dit nagenoeg passen.

A. Bespreken voorstellen om het investeringsplafond voor domein ORM aan te passen (maatregel A-D).
B. Bespreken voorstellen om de investeringsaanvragen voor domein ORM aan te passen (maatregel E-M).

Aandachtspunt betreft de investering in de Arenatunnel. Op dit moment is een deel van de totale investering onderdeel van de investeringsaanvraag begroting 2023 , maar kan de uitvoering niet van start.

Ad B. Overleg 4 wethouders 1 september: inzetbepaling voor rijksgelden stimulering woningbouw (€ 7,5 mld) en 'mandje' onderhandeling Rijk'

Beoogd wordt dat tijdens het retraite ook wordt besloten over:
- De Amsterdamse inzet voor de rijksgelden ter stimulering van de woningbouw (€ 7,5 miljard)
- Een 'onderhandelingsmandje' met het rijk om samen enkele zogenaamde schaalspronginvesteringen (Zuidsasdok, doortrekken Noord-Zuidlijn, sluiten Ringlijn en Sprong over het IJ) en / of op kortere termijn noodzakelijke investeringen voor grote gebiedsontwikkelingen te dekken.

De voorstellen voor het retraite worden op 1 september met de vier betrokken wethouders besproken. Ter voorbereiding hiervan twee noties voor nu:
- Als Amsterdam (met het rijk) wil investeren in de zgn. schaalspronginvesteringen, dan is dat alleen mogelijk als deze investeringen naast het investeringsplafond worden gezet, dan wel dat het investeringsstelsel op een andere manier wordt aangepast. Dit is overigens in lijn met Nota Investeringen, waarin de schaalspronginvesteringen als PM-post naast / bovenop het gemeentelijke investeringsplafond zijn opgenomen.
- Omdat grote investeringen die over enkele jaren nodig zijn om de groeiende stad bereikbaar te houden niet konden worden ingepast onder het investeringsplafond (bijv. Cruciale Mijl IJburg en Van Hasseltknoop Noord), zijn hiervoor rijksbijdragen nodig. In het mandje is het balanceren. Als we teveel inzetten op de schaalspronginvesteringen die over zeg 20 jaar nodig zijn, riskeren we mis te grijpen voor de grote investeringen groeiende stad die binnen nu en 10 jaar hard nodig zijn.

Beslispunt:

Te besluiten om de schaalspronginvesteringen naast het investeringsplafond te plaatsen, dan wel een andere aanpassing van het investeringsstelsel.

Ad C. Opheffen SMF / intrekken verordening SMF
Als onderdeel van de begroting 2023 zal de Verordening SMF worden ingetrokken per 1/1/23. Alle meerjarige bestedingen in het SMF worden vanaf Begroting 2023 overgeheveld naar de desbetreffende begrotingsonderdelen. Richting de VJN 2023 wordt de overgangsregeling met betrekking tot stadsverbetering verder uitgewerkt, met als doel de samenhang tussen Stadsbehoud en Stadsverbetering zo goed mogelijk inzichtelijk te maken ten behoeve van de bestuursopdracht in het coalitieakkoord.

Conform de systematiek van het SMF is een bestedingsvoorstel SMF 2022 – 2026 opgesteld. Dit betreft de actualisering van de bestedingen binnen het Programma Stadsverbetering in de periode 2022 – 2026. Dit houdt in:

- Toevoeging extra jaarschijf 2026 aan parkeeropbrengsten
- Eenmalig schuif SMF naar AD in verband met nieuwe investeringsstelsel
- Inpassing schuif € 100 miljoen van SMF naar Stadsbehoud conform coalitieakkoord, waarvan incidenteel € 80 miljoen in 2022 – 2025 en structureel € 20 miljoen vanaf 2026
- Verwerking prognose derving parkeeropbrengsten in 2022 ad € 22 miljoen
- Verwerking prijscompensatie voor ruim € 40 miljoen
- Toekenning aanvragen voor projecten in uitvoering of besluitvorming aanstaande in 2022/2023
- Geen toekenning jaarschijf 2026 voor programma's (circa € 60 miljoen)
- Keuzes in latere jaren en bredere afweging over programma's schuiven door naar Voorjaarsnota 2023.

In het SMF bestaat na verwerking van alle goedgekeurde mutaties nog bestedingsruimte voor een bedrag van € 6,9 miljoen. We stellen voor dit aan te wenden voor de structurele besparing van € 0,6 miljoen per jaar ten behoeve van tranche 1 van de bezuinigingsopgave "Hervormen en besparen" (over vier jaar totaal € 2,4 miljoen). Dit correspondeert met een besparing die zal worden doorgevoerd in verschillende beleidsprogramma's die uit het SMF worden gedekt. Het resterende deel van 4,5 miljoen zal worden aangewend voor het compenseren van de exploitatie- en onderzoekskosten van het Programma Bruggen en Kademuren die nodig zijn om de aanpak te kunnen continueren. Hiervoor was in het bestedingsvoorstel SMF 2022 – 2025 al een bijdrage opgenomen die om een sluitend voorstel te krijgen in het bestedingsvoorstel 2023 - 2026 is geschrapt, maar absoluut noodzakelijk blijkt om de minimumvariant van de aanpak PBK, conform coalitieakkoord, te bekostigen.

Voor het opheffen van het SMF en de naijlende besteding wordt separaat een notitie opgesteld die ook in de retraite wordt behandeld. Een concept hiervan is als bijlage toegevoegd.
Voor een toelichting op de besteding ten behoeve van PBK zie ook punt E.

Kennis te nemen van de stand van zaken met betrekking tot het opheffen van het SMF en dat verder te behandelen aan de hand van de afzonderlijke notitie waarin ook de besteding van de ruimte van € 6,9 miljoen wordt ingevuld.

Ad D Verhoging legestarieven 2023 WIOR
Via uw map van 19 juli jl. heeft u een voorstel gekregen voor de verhoging van een aantal legestarieven voor 2023. U bent vooralsnog niet akkoord gegaan met de voorgestelde verhoging van de legestarieven voor de vergunningen op grond van de verordening Werken in de openbare ruimte (WIOR) zoals die in hoofdstuk.

Uw opmerking daarbij:
Ik vind de stijging wel heel groot. En het argument van kostendekkendheid gaat niet helemaal op, want gemiddelde doelstelling is lager dan wat hier wordt gerealiseerd, waarbij er zelfs sprake is van 105% kostendekkendheid. Is dit met de branche besproken? Kan het ook trapsgewijs worden ingevoerd?

Reactie op uw opmerkingen:
De stijging van de WIOR-tarieven is inderdaad (fors) hoger dan de gemiddelde stijging van de legestarieven voor 2023. De verhoging wordt als volgt verklaard. Met ingang van 2021 heeft een stelselwijziging van de WIOR plaatsgevonden die in de periode daaraan voorafgaand intensief met de branche is voorbereid. De wijziging, opgenomen in de nieuwe WIOR verordening 2021, houdt in dat vergunningaanvragen voor werkzaamheden in tegenstelling tot het oude stelsel worden beoordeeld vanuit impact op de omgeving (grote, middelgrote en kleine impact). Alle partijen waren en zijn het er over eens dat al naar gelang de omvang en impact van de werkzaamheden en de noodzakelijke regie op de ondergrond de beoordeling meer tijd en dus ambtelijke inzet vraagt. In die zin is de branche er in het proces op voorbereid dat we volgens het nieuwe stelsel anders en intensiever met vergunningaanvragen om zullen gaan met als logisch gevolg dat we daarvoor meer kosten doorberekenen. In de aanloop naar de stelselwijziging én vanwege de impact van de Coronapandemie is er bestuurlijk voor gekozen de WIOR legestarieven vorig jaar alleen te indexeren en niet al (stapsgewijs) te verhogen. Nu het economisch verkeer weer op gang is gekomen, is het verdedigbaar om met ingang van 2023 de stijging door te voeren. De aanvragers zijn nuts-/telecommunicatiebedrijven én gemeentelijke opdrachtgevers. Die aanvragen vallen voor het grootste deel in de categorieën groot en middel waar de stijging van het tarief groot is. Bij groot en middel moet u bijvoorbeeld denken aan vervanging kabels en leidingen in winkelgebieden/-straten. Voor u hierbij nogmaals op een rij de tarieven voor 2022 en 2023 onder elkaar:

Vergunning/ instemming	**Tarief 2022**	**Tarief 2023**
WIOR Groot	€ 721,00	€ 1.395,80
WIOR Middel	€ 309,70	€ 978,76
WIOR Meegaand	€ 154,90	€ 217,54
WIOR Verlening/ wijziging	€ 206,45	€ 220,00

De financiële consequenties van het niet doorvoeren van de tariefsverhoging, afgaand op de aantallen aanvragen in 2021 circa € 600.000 per jaar, kon in 2021 en 2022 nog binnen de eigen begroting van programma 2 worden opgevangen. Het niet of stapsgewijs doorvoeren van de verhoging in 2023 biedt die ruimte, gezien de financiële problematiek waar de gemeentebegroting voor staat, niet. Daarmee ontbreekt dan de capaciteit om deze taak uit te voeren met een (financieel) risico voor werkzaamheden en voor de kwaliteit van het toezicht op het gebruik van de ondergrond.

Taxi/Lijn- en Busbaanontheffing (LBO)
In hetzelfde voorstel van 19 juli stond ook de verhoging van de leges voor deze ontheffing met in eerste instantie € 100. *Hier heeft u geen opmerkingen bij gemaakt dus wij gaan er vanuit dat u hiermee akkoord bent.*

Ter aanvulling nog wel op dit punt:
De LBO ontheffing (geldigheid 3 jaar) maakt voor TTO gebonden chauffeurs onderdeel uit van de Taxxxivergunning. Niet TTO gebonden chauffeurs moeten deze apart aanvragen.

In 2019 zijn, na een aantal jaren!, de leges voor de Taxxxivergunning aangepast, kostendekkend gemaakt. De leges voor (zelfstandige) LBO zijn toe niet aangepast en dat heeft ons veel commentaar vanuit de branche/TTO's opgeleverd. Toen is toegezegd deze per 2021 aan te passen. In 2020 en 2021 is er echter ook hier bestuurlijk (i.v.m. Corona) gekozen voor het niet doorvoeren van de verhoging. Nu voor 2023 wordt deze verhoging uiteindelijk wel doorgevoerd. Dit leidt tot een verhoging van de baten van € 200.000 voor LBO-aanvragen van chauffeurs die nu nog een Taxxxivergunning hebben en € 60.000 voor niet TTO gebonden chauffeurs (plusminus 600) die een nieuwe LBO aan moeten vragen
Door de aanpassen van het stelsel volgend jaar zullen plusminus 2000 Taxxxivergunningen vervallen, waardoor waarschijnlijk al die chauffeurs een LBO zullen aanvragen. Dit betekent veel extra capaciteit vanuit Dienstverlening die door de verhoging van het tarief (voor een groot deel) wordt gedekt.

Beslispunt legestabel:
Gezien de uitslag van de map van 19 juli heeft de directie Dienstverlening de voorgestelde tariefsverhoging voor WIOR én Taxi niet meegenomen in de voorstellen die bij de retraite voor de legestabel 2023 op tafel liggen.
U wordt gevraagd om op grond van het bovenstaande:

1. Alsnog in te stemmen met de voorgestelde tariefsverhoging voor de vergunningaanvragen in het kader van de WIOR
2. Bij de behandeling van de legestabel 2023 tijdens de bespreking met de wethouder FIN en de retraite het college voor te stellen de tariefsverhogingen voor WIOR én Taxi/LBO's alsnog in de voorstellen voor de tabel 2023 op te nemen.

Ad E. Risico's met betrekking tot invoeren betaald parkeren in NW en ZO
Voor de uitbreidingen van betaald parkeren in Nieuw-West en Zuidoost die in het coalitie akkoord voorzien zijn vanaf 2024, zien wij risico's als gevolg van besluitvorming, inspraak en implementatie.
Als alles volgens plan verloopt dan kan de inspraakprocedure dit jaar (2022) rond komen. Daarna zal een Nota van Beantwoording moeten worden opgesteld en dit vergt de nodige doorlooptijd en is afhankelijk van het aantal reacties op de inspraak (de verwachting is dat de inspraak duizenden reacties op zal leveren, dit is gebaseerd op recente inspraak rondes). Met een grote mate van onzekerheid krijgen we de besluitvorming (raadsbevoegdheid) rond in het eerste kwartaal van 2023. In dat geval heeft de directie Parkeren drie kwartalen om automaten aan te schaffen, aan te sluiten, vergunningverlening op te tuigen etc. Vanwege de omvang (circa 50.000 parkeerplaatsen) zal implementatie gefaseerd moeten plaatsvinden. Om die reden verwachten wij, dat in 2024 niet het gehele ingeboekte bedrag van € 17,4 miljoen gerealiseerd gaat worden. Ook hebben we vanaf 1 januari 2024 te maken met een nieuwe dienstverlener voor de handhaving (aanbesteding nieuw handhavingscontract start in de tweede helft 2022). Ook dit is een risico wat mogelijk voor vertraging gaat zorgen, waardoor de ingeboekte opbrengst voor 2024 verder onder druk komt te staan.

Kennis te nemen van de planningsrisico's van het uitrollen het betaald parkeren in Nieuw-West en Zuidoost.

Ad F. Programmakosten Bruggen en Kades in 2023 en 2024
Het Programma Bruggen & Kademuren (PBK) heeft de afgelopen jaren gebouwd aan een organisatie die in 2022 draait op een exploitatiebegroting van €65 mln. Gegeven de financiële positie van Amsterdam hebben de onderhandelaars van het Amsterdams Akkoord aan PBK

gevraagd naar een minimumvariant voor de komende jaren. Deze variant is gepresenteerd en werd bepaald op €30 mln. per jaar. De variant vergt scherpe keuzes (bijvoorbeeld eerder afsluiten ipv versterken) en afbouw van personeel. In het Amsterdams Akkoord is structureel €25 mln. toegewezen. Aangezien er nog een reservering in het SMF van € 12 mln. was opgenomen en omdat over 2022 geld overbleef (de organisatie remt natuurlijk in 2022 al af) was dat voldoende om in deze bestuursperiode het minimum van € 30 mln. per jaar te realiseren. Het PBK ziet geen mogelijkheden om de aanpak de komende jaren succesvol door te zetten met een budget van minder dan € 30 mln. per jaar.
In het bestedingsvoorstel SMF 2023- 2026 moest € 162 miljoen worden ingepast (€ 100 miljoen stadsbehoud, € 22 miljoen derving parkeeropbrengsten en € 40 miljoen indexering). Dat is bijna het dubbele van de jaarlijkse toevoeging. Om het sluitend te maken is de reservering voor PBK van € 12 mln. vrijgevallen. Dat blijk dus niet mogelijk. Vanwege de korte tijd tot de retraite kan dit niet meer volledig hersteld worden. Er is nog ruimte gevonden voor € 5 mln. waarmee samen met het verwachte restantbudget van 2022 er genoeg middelen zijn voor 2023 en 2024. Voor de jaren er na zal vanuit Stadsverbetering en het PBK samen gekeken worden naar een oplossing maar gezien de druk op de financiële middelen valt een claim bij een van de volgende Voorjaarnota's niet uit te sluiten.

-In te stemmen dat PBK blijft koersen op de minimumvariant die is voorgelegd aan de onderhandelaars en is bepaald op € 30 miljoen per jaar;
-In lijn hiermee het SMF-bestedingsvoorstel nog aan te passen met € 4,5 – € 5,0 miljoen voor de programmakosten van PBK in 2023 en 2024, waarmee in deze jaren de benodigde € 30 miljoen is gedekt. Voor de jaren 2025 en 2026 moet nog een oplossing worden gevonden.

Deel 2

De hierna volgende punten geven handvatten voor het inhoudelijke gesprek met wethouder van Buuren.

A. Inzicht in investeringen in andere domeinen versus het investeringsplafond

- Waar zitten welke knelpunten en waar is ruimte?
  In alle domeinen is sprake van knelpunten, in geen enkel domein is ruimte (stand 29 juli 2022).

ORM	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
Investeringsruimte		426	332	316	303	365	1.742
Bijtelling eindejaarsmarge 21		65	0	0	0	0	65
Bijtelling Weesp		4	5	2	0	0	11
Bijtelling wegstrepen taakstelling		35					
Bijtelling interne bijdragen		0	0	0	0	0	0
Investeringsruimte + bijtellingen		**530**	**337**	**318**	**303**	**365**	**1.853**
Investeringsprojecten		645	515	469	399	198	2.226
Correcties		-180	-35	0	20	180	-15
Totaal investeringsuitgaven		**465**	**480**	**469**	**419**	**378**	**2.211**
Resterende ruimte		**65**	**-143**	**-151**	**-116**	**-13**	**-358**

BOO	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
Investeringsruimte	62	41	44	45	51	245
Bijtelling eindejaarsmarge 21	21					21
Bijtelling Weesp						0
Bijtelling interne bijdragen	0	0	0	0	0	0
Investeringsruimte + bijtellingen	**83**	**41**	**44**	**45**	**51**	**266**
Investeringsprojecten	90	104	82	72	53	400
Correcties	-10	-6	-2			-18
Totaal investeringsuitgaven	**80**	**98**	**79**	**72**	**53**	**382**
Resterende ruimte	**3**	**-57**	**-35**	**-27**	**-1**	**-116**

MV	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
Investeringsruimte	195	251	238	239	223	1.147
Bijtelling eindejaarsmarge 21	26	0	0	0	0	26
Bijtelling Weesp	6	5	0	0	0	11
Bijtelling interne bijdragen	0	0	0	0	0	0
Investeringsruimte + bijtellingen	**227**	**256**	**238**	**239**	**223**	**1.184**
Investeringsprojecten	219	349	362	364	369	1.663
Correcties	-40	-102	-61	-14	30	-187
Totaal investeringsuitgaven	**179**	**248**	**301**	**350**	**399**	**1.476**
Resterende ruimte	**49**	**8**	**-63**	**-112**	**-175**	**-292**

Voor alle domeinen tezamen is het beeld als volgt (stand 29 juli 2022).

Alle domeinen	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
Investeringsruimte	684	624	599	587	640	3.133
Bijtelling eindejaarsmarge 21	112	0	0	0	0	112
Bijtelling Weesp	10	10	2	0	0	22
Bijtelling wegstrepen taakstelling	35					
Bijtelling interne bijdragen	0	0	0	0	0	0
Investeringsruimte + bijtellingen	**841**	**634**	**601**	**587**	**640**	**3.302**
Investeringsprojecten	954	968	913	835	619	4.289
Correcties domeinen	-230	-143	-64	6	210	-220
Totaal investeringsuitgaven	**724**	**825**	**849**	**842**	**829**	**4.069**
Resterende ruimte	**117**	**-191**	**-248**	**-255**	**-190**	**-767**

B. Inzicht welke investeringsaanvragen in onderdeel "oud programma 2" niet zijn opgenomen als aanvraag

Bij de begroting 2022 zijn de aanvragen ingepast onder het plafond, door:

- Alle aanvragen 'stad maken / groeiende stad' te schrappen. Voorbereidingskosten zijn vaak wel nog even gedekt in het SMF (t/m 2022 of 2023). De geschrapte investeringen zijn wel opgenomen in de door de raad vastgestelde mobiliteitsplannen voor de groeiende stad.
- De aanvragen 'stad zijn / stadsbehoud' inclusief bruggen en kades alleen toe te kennen voor de eerste jaren. Voor de periode 2021-2025 was zo alle ruimte verbruikt, maar waren de vervangingsinvesteringen 2024 en 2025 nog niet ingepast.
- Bovenop de centrale post voor overprogrammering een extra decentrale correctie voor overprogrammeren toe te passen. Achteraf blijkt die voor 2021 perfect ingeschat (besteding in 2021 oud programma 2 was 63%).

Bij begroting 2023 deze lijn doorgezet:

- Inflatie tot prijspeil 1 januari 2022 opgevangen binnen plafond (ca. € 100 mln)
- Voor Programma Bruggen en Kades uitgaan van minimumscenario (-/- € 300 mln t.o.v. oorspronkelijk planning)
- Vervangingsprogramma's assets: Nu alleen kredietronde 2023. Kredieten 2024 e.v. nog niet opgenomen.
- Planningsoptimisme filteren (bijv. IJtunnel, voor € 30 miljoen buiten periode, Arenatunnel nog geen uitvoeringsbudget van circa € 21 miljoen)
- Geen projecten toegekend voor groeiende stad / uit mobiliteitsplannen (nodig ca. € 150 mln t/m 2026, exclusief schaalsprong). Nauwelijks stadsverbetering toegekend, tenzij noodzakelijk
- Bovenop centrale post voor overprogrammering een extra decentrale correctie voor overprogrammeren.
- We stellen een extra percentage voor van 5%, waarmee de totale overprogrammering incl. de centrale stelpost 30% bedraagt. Dit lijkt zeer veilig; over 2021 bedroeg de overprogrammering 59%, waarmee we uiteindelijk vrijwel op nul uitkwamen.

<u>Dus: vervangingsinvesteringen vooruit schuiven en geen investeringen groeiende stad en een kleine extra correctie op de centrale post voor overprogrammering</u>

over de kansen en risico's, voor- en nadelen van diverse materiële ingrepen in de openbare ruimte.

- Voorbeelden geschrapte projecten en mogelijk te schrappen projecten
  - ➔ Uitbreiding veren over het IJ ad € 53,3 miljoen met ingang van 2026
  - ➔ Verbinging zeeburgereiland
  - ➔ Tramstalling zeeburgereiland

- Voorbeelden projecten die van investeringen naar SMF of andere financiering zijn gegaan
- Voorbeelden van infrastructuur ihkv groeiende stad die nu niet of later gerealiseerd kan worden
- Voorbeelden van investeringen in infrastructuur met sociaal rendement
- Inzicht in wat er mis gaat als je investeringen in groot onderhoud en vervanging uitstelt; welke extra risico's en lasten voor beheer brengt zich met dit mee?